

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lajin pesien ja munien hävittämistä

Hakija

Anticimex Oy.

Asia

Lupahakemus kalalokin pesien ja munien hävittämiseen Konecranes Oyj:n tontilta Hyvinkäällä, Uudellamaalla.

Hakemus

Hakija hakee lupaa kalalokin pesien ja munien hävittämiseen Konecranes Oyj:n tontilta Hyvinkäällä, osoite Koneenkatu 8, 05800 Hyvinkää. Hakemuksen liitteenä on kartta tontista ja haettavasta lupa-alueesta. Lupaa haetaan kolmelle vuodelle 2024–2026 1.4.–15.7. väliselle ajalle. Lupaa haetaan kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Vuoden 2023 aikana oli useita läheltä piti -tilanteita, kun pesivät kalalokit hyökkäsivät työntekijöiden päälle heidän toimiessaan yrityksen huomattavan korkeissa laitteissa (nostimissa, joka on noin 25m x 25m kooltaan). Kohteessa pesi 4–5 paria kalalokkeja. Työnteon yhteydessä piti suojautua hyökkääviltä kalalokeilta ja yhdessä tilanteessa työntekijältä putosi jakoavain nostimesta aiheuttaen vaaratilanteen.

Kalalokkien oleskelu aiheuttaa terveysriskin myös lintujen ulosteen kautta. Ulostetta on mm. nostimien kaiteissa (kädensijat) ja kulkuväylillä, kuten myös muissa osissa nostinta. Sama tilanne on kattoalueilla, joissa liikutaan säännöllisesti. Mahdollinen riski on myös korkeapatogeeninen H5N1-lintuinfluenssa. Terveysriskit voivat olla kustannuksiltaan tuhansia-satoja tuhansia euroja.

Kalalokit saapuvat vanhoille reviiereille maaliskuun lopulta alkaen, jonka takia säännöllisiä kattokierroksia ja pelotteiden asennuksia pitää suorittaa heti, kun lupa on voimassa. Pelotteiden sijaintia on myös tärkeä vaihtaa alkuvaiheessa, jotteivat lokit totu niihin. Tarkastuskierroksia suoritetaan pesimäjaksen alussa 2–3 kertaa viikossa ja loppuvaiheessa tarvittaessa (heinäkuu).

Tällä tontilla lokeille ei ole aiemmin tehty torjuntatoimenpiteitä, mutta täksi vuodeksi on sovittu mm. tuligeelien ja lippusiimojen asennuksista. Keskustelua on käyty myös lintujen magneettikentän häirintään perustuvien laitteiden ja sähkökiskojen asennuksista. Tehdasalueen katoilla ja nostimissa ei pesi muita loppilajeja eikä tiiroja.

Kohde on pinta-alallisesti isohko, eikä kaikkialle pysty asentamaan erilaisia pelotteita. Myös pelotteisiin tottuminen on ongelmallista. Kalalokkien leimaantuminen alueeseen ja rohkeus ihmisiä kohtaan on ongelmallista. Kalalokit hakeutuvat helposti pesimään rauhallisempaan paikkaan, jonka takia pesiä pitää poistaa, jos niitä ilmaantuu.

Kohteen tontti on ns. täyteen rakennettu, eikä alueella ole sopivia ja rauhallisia paikkoja, johon kalalokkien pesät voitaisiin siirtää, joten lupaa haetaan pesien hävittämiseen. Hakemus koskee myös munien hävittämistä. Kalalokit tekevät uuden pesän hyvin nopeasti hävitetyn pesän paikalle. Vaikka poistotoimenpidettä tehtäisiin säännöllisesti ja monta kertaa viikossa, ehtii naaraslintu munimaan ensimmäiset munat pesän kaltaisiin rakennelmiin (jotka ovat vain pari-kolme pientä oksaa. Tästä syystä on tärkeää poistaa

mahdolliset ensimmäiset munat, ettei vaaratilanteita pääse muodostumaan henkilökunnalle ja alueella vieraileville ihmisille.

Pesien hävittämisellä ei ole hakijan mukaan vaikutusta kalalokin suojelutasoon, sillä Lajin uhanalaisuusarvio on ollut pitkään LC. Hakijalla on ollut rengastuslupa (n. 6000 rengastusta), jonka myötä varmistetaan, että toimenpiteet kohdistuvat vain kalalokkiin.

Hakijalle on myönnetty lupa kalalokin tyhjien pesien ja yhden munapesän poistoon viereiseltä tontilta vuosina 2024-2025 (VARELY/567/2024).

Määräykset, joita hakemus koskee

Kalalokki on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu lintulaji. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista kyseisessä pykälässä mainituilla perusteilla. Kielloista voidaan poiketa, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai saavuttamiselle ja jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden, lentoturvallisuuden tai muun yleisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan kalalokin pesien hävittämiseen Konecranes Oyj:n alueelta alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.7.2025 asti.
- 2 Lupa on voimassa Konecranes Oyj:n tontilla hakemuksen liitekarttaan rajatulla alueella paikoissa, joissa kalalokit voivat aiheuttaa vaaraa ihmisille.
- 3 Pesintä on pyrittävä ennaltaehkäisemään ennen pesinnän alkamista ja pesinnän aikaisessa vaiheessa aktiivisten ja passiivisten häirintä- ja karkotusmenetelmien avulla. Lupa-alueella tulee liikkua usein lokkeja karkottaen. Pesinnän estämiseen voi käyttää esimerkiksi pressusteita, lippusiimoja, lintupiikkejä ja -verkkoja sekä erilaisia pelotteita kuten haukkaleijoja, tuligeelejä ja lokkien omia varoitusääniä hyödyntävää karkotuslaitetta.
- 4 Mikäli kalalokkeja em. toimista huolimatta pyrkii pesimään lupa-alueella, saa tällä luvalla ensisijaisesti siirtää, ja toissijaisesti hävittää, kalalokin rakenteilla olevat pesärakennelmat ja pesät.
- 5 Tällä luvalla saa poistaa vuosittain yhden (1) pesän, jossa on munia. Pesiä, joissa on poikasia ei saa siirtää tai hävittää.
- 6 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 7 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyä lupa on esitettävä.
- 8 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 9 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä alueellisen ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain vuoden loppuun (31.12.) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/1009/2024 varustettuna. Raportista tulee ilmetä siirrettyjen tai hävitettyjen pesien ja munien määrä sekä toimenpiteiden ajankohdat tapauskohtaisesti (montako pesää on siirretty tai hävitetty minäkin päivänä). Lisäksi on raportoitava käytetyistä

pesinnän ennaltaehkäisy- ja häirintätoimenpiteistä sekä niiden ja pesien siirtämisen/hävittämisen vaikutuksesta kalalokin pesintään alueella. Yhteenvedon perusteella voidaan arvioida toimien vaikutusta lintujen aiheuttamiin ongelmiin alueella sekä arvioida mahdollisen uuden luvan tarvetta.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Kalalokkien aggressiivisesta pesien puolustamisesta aiheutuu vaaraa ja terveystarve alueella liikkuville ja nostimissa työskenteleville ihmisille. Lupa-alueen välttäminen ei ole mahdollista, minkä vuoksi on perusteltua estää kalalokkien pesintä pesintää häiritsemällä ja pesiä hävittämällä.

Lupaehdojen mukaisesti pesinnät tulee ensisijaisesti ehkäistä ennalta, mutta kohteen laajuuden takia esimerkiksi kattojen täysi piikittäminen ja/tai verkottaminen ei ole kohtuullista. Alueella voidaan kuitenkin kokeilla erilaisia pesimäesteitä ja pelotteita, esimerkiksi tuligeelejä, siimoja ja lokkien omia varoitusääniä käyttäviä äänipelotteita.

Kalalokin pesinnän estäminen on alueella perusteltua, eikä tähän ole käytännössä osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua kuin ensisijaisesti pesinnän ennaltaehkäiseminen ja pesimään asettumisen häiritseminen, ja toissijaisesti rakenteilla olevien ja jo rakennettujen pesien siirtäminen, ja mikäli siirtäminen ei onnistu, hävittäminen.

Siirrettävien tai hävitettävien pesäaihioiden määrää ei nähdä aiheelliseksi rajoittaa, jotta pesintä saadaan keskeytettyä sen alkuvaiheessa ja linnut saadaan ohjattua muualle pesimään. Kun pesät hävitetään jo pesänrakennusvaiheessa eikä linnuilla ole pesissä munia puolustettavanaan, saadaan vähennettyä tehokkaasti myös lintujen aggressiivista käytöstä alueella liikkuvia ihmisiä kohtaan. Tämä vaatii aktiivisuutta pesinnän alkuvaiheessa. Katoilla tulee kierrellä usein, mieluiten päivittäin, jotta hävitettävien pesien määrä pysyy mahdollisimman pienenä eikä munimista ehdi tapahtua.

Koska toimenpiteiden tulee ajoittua pesinnän alkuun ja pyrkiä pesintöjen ennaltaehkäisyyn, lupa myönnetään vain yhden munapesän hävittämiseen. Poistettujen pesien ja pesäaihioiden paikalle voidaan myös asentaa pelotteita, jotka estävät lokin välittömän palaamisen ja munimisen pesän poistosta huolimatta. Mikäli kaikesta huolimatta useampi kalalokkipari onnistuu munimaan ja aiheuttaa akuutin vaaratilanteen, voi munien siirtämiseen tai hävittämiseen hakea erikseen poikkeuslupaa. Aktiivisella ennakoivalla karkottamisella on mahdollisuus vaikuttaa niin, että linnut eivät hakeudu yhtä aktiivisesti paikalle pesimään seuraavana pesimäkautena.

Lupa on myönnetty kahdeksi pesimäkaudeksi. Kahden vuoden jälkeen on mahdollista arvioida poikkeusluvan tarvetta ja ennaltaehkäisy menetelmien toimivuutta uudelleen.

Luvan mukainen kalalokkien pesinnän estäminen ei heikennä kalalokin suotuisaa suojelutasoa, sillä lajin kanta alueella on elinvoimainen. Pesinnän estämisen painopisteen ollessa pesinnän alkuvaiheessa, osa häirityistä linnuista ohjautuu todennäköisesti muualle pesimään, mikä pienentää toimenpiteiden vaikutusta alueen kalalokkipopulaation pesimämenestykseen.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 89 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Kaisa Merimaa ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi
Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi
Hyvinkää hyvinkaa@hyvinkaa.fi
Uudenmaan ELY-keskus kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi
Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys Tringa ry. suojelusihteeri@tringa.fi
Keski- ja Pohjois-Uudenmaan Lintuharrastajat Apus ry honkala.juha@gmail.com
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry uusimaa@sl.fi
Tapiola Kanta-Häme - Uusimaa ry info@tapiolary.com
Itä-Uudenmaan poliisilaitos kirjaamo.ita-uusimaa@poliisi.fi

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/1009/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/1009/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Merimaa Kaisa 26.02.2024 12:32

Ratkaisija Aalto Tapio 26.02.2024 12:33

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42069
Telefax: 029 56 42079
Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi
Aukioloaika: 8.00–16.15
Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.